

יהושע - פרק י"ג

א ויהושע זלו בא בימים ויאמר יהוה אליו אתה זקנתה באת בימים והארץ נשארה הרבה מאד לרשתה:

ב זאת הארץ הנשארת כל־גלילות הפלשתים וכל־הגשוּרִי:

ג מוֹ־השיחור אשר ו על־פני מצרים ועד גבול עקרון צפונה לכנעני תחשב חמשת ו סרני פלשתים העזתי והאשדודי האשקלוני הגתי והעקרוני והעוים:

ד מתימן כל־ארץ הכנעני ומערה אשר לצידנים עד־אפקה עד גבול האמרי:

ה והארץ הגבלי וכל־הלבנון מזרח השמש מבעל גֵד תחת הר־חרמון עד לבוא חמת:

ו כל־ישבי הַהר מוֹ־הלבנון עד־משרפת מים כל־צידנים אנכי אורישם מפני בני ישראל וְק הפלה לישראל בנחלה כאשר צויתיה:

ז ועתה חלק את־הארץ הזאת בנחלה לתשעת השבטים וחצי השבט המנשה:

ח עמו הראובני והגדי לקחו נחלתם אשר נתן להם משה בעבר הירדן מזרחה כאשר נתן להם משה עבד יהוה:

ט מערוער אשר על־שפת־נחל ארנון והעיר אשר בתוך־הנחל וכל־המישר מידבא עד־דיבון:

י וכל ערי סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון עד־גבול בני עמון:

יא והגלעד וגבול הגשוּרִי והמעכתי וכל הר חרמון וכל־הבשן עד־סלכה:

יב כל־ממלכות עוג בבשן אשר־מלך בעשתרות ובאדרעי הוא נשאר מיתר הרפאים ויכס משה וירשם:

יג ולא הורישו בני ישראל את־הגשוּרִי ואת־המעכתי וישב גשור ומעכת בקרב ישראל עד היום הזה:

יד רק לשבט הלוי לא נתן נחלה אשי יהוה אלהי ישראל הוא נחלתו כאשר דבר־לו:

טו ויתן משה למטה בני־ראובן למשפחתם:

טז ויהי להם הגבול מערוער אשר על־שפת־נחל ארנון והעיר אשר בתוך־הנחל וכל־המישר על־מידבא:

יז חשבון וכל־עריה אשר במישר דיבן ובמות בעל ובית בעל מעון:

יח ונהצה וקדמת ומפעת:

יט וקריתים ושבמה וצרת השחר בהר העמק:

כ ובית פעור ואשדות הפסגה ובית הישקות:

כא וכל ערי המישר וכל־ממלכות סיחון מלך האמרי אשר מלך בחשבון אשר הפה משה אתו ו ואת־נשיאי מלכו את־אני ואת־רקם ואת־צור ואת־חור ואת־רבע נסיכי סיחון ושב הארץ:

כב ואת־בלעם בן־בעור הקוסם הרגו בני־ישראל בחרב אל־חלליהם:

כג ויהי גבול בני ראובן הירדן וגבול זאת נחלת בני־ראובן למשפחותם הערים וחצריהן:

כד ויתן משה למטה־גד לבני־גד למשפחתם:

כה ויהי להם הגבול יעזר וכל־ערי הגלעד וחצי ארץ בני עמון עד־ערוער אשר על־פני רבה:

כו ומחשבון עד־רמת המצפה ובטגים וממחנים עד־גבול לדבר:

כז ובעמק בית הרם ובית נמרה וסכות וצפון יתר ממלכות סיחון מלך חשבון הירדן וגבל עד־קצה ים־כנרת עבר הירדן מזרחה:

כח זאת נחלת בני־גד למשפחתם הערים וחצריהם:

כט ויתן משה לחצי שבט מנשה ויהי לחצי מטה בני־מנשה למשפחותם:

ל ויהי גבולם ממחנים כל־הבשן כל־ממלכות ו עוג מלך־הבשן וכל־חנות יאיר אשר בבשן ששים עיר:

לא וחצי הגלעד ועשתרות ואדרעי ערי ממלכות עוג בבשן לבני מכיר בן־מנשה לחצי בני־מכיר למשפחותם:

לב אלה אשר־נחל משה בערבות מואב מעבר לירדן וריחו מזרחה:

לג ולשבט הלוי לא־נתן משה נחלה יהוה אלהי ישראל הוא נחלתם כאשר דבר להם:

יהושע - פרק י"ג

א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
ב וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ג וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ד וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ה וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ו וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ז וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ח וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ט וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
י וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יא וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יב וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יג וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יד וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
טו וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
טז וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יז וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יח וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
יט וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כ וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כא וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כב וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כג וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כד וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כה וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כו וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כז וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כח וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
כט וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
ל וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
לא וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
לב וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר
לג וַיִּשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֵבֶר

יהושע - פרק י"ג

א ויהושע זקן בא בְּיָמִים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אַתָּה זְקַנְתָּה בָּאת בְּיָמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאַרָה הַרְבֵּה־מְאֹד לְרִשְׁתָּהּ:

מצודות דוד: ויהושע זקן בא בְּיָמִים - "זקן" יאמר לשון בני אדם המוחש, הנראה באדם מלובן השער והקמטת הפנים, ולפעמים מקדים לבוא בלא עת, ולזה פירש ואמר "בא בְּיָמִים", כאומר: הנה בא בזמנו לפי הימים. וְהָאָרֶץ נִשְׁאַרָה הַרְבֵּה מְאֹד לְרִשְׁתָּהּ - ולא תוכל לכבוש הכל בחיך.

ב זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאַרְתָּ כָּל־גְּלִילוֹת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־הַגְּשׁוּרִי:

מצודות ציון: גְּלִילוֹת - מחוזות.

ג מִן־הַשִּׁיחֹר אֲשֶׁר וְעַל־פְּנֵי מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל עַקְרוֹן צְפוֹנָה לְכַנְעַנִי תִחְשַׁב חֲמֹשֶׁת וְסוּרְיָ פְּלִשְׁתִּים הַעֲזָתִי וְהָאֲשֻׁדּוּדִי הָאֲשַׁקְלוּנִי הַגָּתִי וְהַעֲקָרוּנִי וְהָעֻזִּים:

מצודות ציון: הַשִּׁיחֹר - שם הנהר. סוּרְיָ - ענינו שררה.

מצודות דוד: לְכַנְעַנִי תִחְשַׁב - והלא ארץ הכנעני נתתי לישראל.

וְהָעֻזִּים - המה לא מפלשתים.

ד מִתִּימָן כָּל־הָאָרֶץ הַכַּנְעֲנִי וּמֵעֵרָה אֲשֶׁר לְצִידֹנִים עַד־אֶפְקָה עַד גְּבוּל הָאֲמֹרִי:

ה וְהָאָרֶץ הַגְּבִלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן מִזֶּרֶח הַשָּׁמֶשׁ מִבְּעַל גֹּד תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמַת:

ו כָּל־יִשְׁבֵי הַהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִשְׁרַפַּת מַיִם כָּל־צִידֹנִים אֲנָכִי אֹרִישָׁם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְרַק הַפְּלֵה לְיִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ:

מצודות דוד: אֲנָכִי אֹרִישָׁם - אחרי מותך אני אגרשם לפניכם. רַק הַפְּלֵה לְיִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה - הטל הגורל ביניהם על מה שכבר כבשו ועל מה שלא כבשו עדיין, וכל שבט יכבוש את חלקו. כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ - כמו שכתוב "וצו את יהושע... והוא ינחיל (דברים ג:כח)".

ז וְעַתָּה חֲלַק אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לַתְּשֻׁעַת הַשְּׁבָטִים וְחֲצִי הַשְּׁבָט הַמְּנַשֶּׁה:

מצודות דוד: וְעַתָּה חֲלַק וגו' - רוצה לומר: בתחילה חלק הארץ לתשעה חלקים ומחצה כמנין השבטים הנוחלים, ואחר זה הטל הגורל לדעת איזה חלק למי.

ח עֲמוֹ הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לְקַחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזֶּרֶחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה:

מצודות דוד: עֲמוֹ הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לְקַחוּ נַחֲלָתָם - רוצה לומר: לפי שעם חצי השני משבט מנשה לקחו הראובני והגדי חלק נחלתם. (ועם שלא הזכיר למעלה החצי השני משבט מנשה, עם כל זה אמר "עמו" הואיל והזכיר חצי האחד). כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה - מוסב על "לקחו נחלתם", ורוצה לומר: מאז כאשר נתן להם משה הנחלה ההיא, לקחו אותה ונתרצו בה, ואם כן, הדבר קיים ואין לתת להם עוד בהעבר הזה.

ט מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׁפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהַעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישָׁר מִיַּדְבָּא עַד־דִּיבּוֹן:

מצודות ציון: הַמִּישָׁר - מקום ישר ושוה.

י וְכָל עֵרֵי סִיחֹן מִלֶּדֶת הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר מִלֶּדֶת בַּחֲשֹׁבוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן:

יא וְהַגְּלָעָד וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכָל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סִלְקָה:

יב כָּל־מַמְלְכוֹת עוֹג בְּבָשָׁן אֲשֶׁר־מִלֶּדֶת בַּעֲשָׁתְרוֹת וּבְאֲדָרְעִי הוּא נִשְׂאָר מֵיַתֵּר הַרְפָּאִים וַיִּכְּסֵם מֹשֶׁה וַיִּרְשָׁם:

מצודות ציון: וַיִּרְשָׁם - גרשם.

יג וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

יד רַק לְשִׁבְט הַלּוֹי לֹא נָתַן נַחֲלָה אֲשִׁי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דָּבַר־לּוֹ:

מצודות דוד: אֲשִׁי ה' - קדשי המזבח הניתן לאחר שקרבו ממיריו על האש. כַּאֲשֶׁר דָּבַר לוֹ - למשה.

טו וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַמְּטֵה בְּנֵי־רְאוּבֵן לַמִּשְׁפַּחֹתָם:

מצודות דוד: לַמִּשְׁפַּחֹתָם - רוצה לומר: לא נתן משה להם ביחד, לשהם עצמם יחלקו ביניהם, רק הוא בעצמו חלק לכל משפחה חלקה.

טז וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׁפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהַעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישָׁר עַל־מִיַּדְבָּא:

יז חֲשֹׁבוֹן וְכָל־עֵרֵיָהּ אֲשֶׁר בְּמִישָׁר דִּיבּוֹן וּבְמֹת בְּעַל וּבֵית בְּעַל מְעוֹן:

מצודות דוד: וְהַעִיר וּבְמֹת וּבֵית בְּעַל מְעוֹן - ונהצה וקדמת ומפעת:

יח וּקְרִייתֵיהֶם וּשְׁבָמָה וְצֶרֶת הַשֹּׁחַר בְּהַר הָעַמְק:

מצודות דוד: בְּהַר הָעַמְק - בההר שעמד בתוך העמק.

יט וּבֵית פְּעוֹר וְאֲשֻׁדּוֹת הַפְּסָגָה וּבֵית הַיִּשְׁמֹת:

כ וְכָל עֵרֵי הַמִּישָׁר וְכָל־מַמְלְכוֹת סִיחֹן מִלֶּדֶת הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר מִלֶּדֶת בַּחֲשֹׁבוֹן אֲשֶׁר הִפָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת־נִשְׂאֵי מִדְּבָר אֶת־אֹנִי וְאֶת־רְקֹם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חֹר וְאֶת־רְבַע נְסִיכֵי סִיחֹן לְשִׁבְי הָאָרֶץ:

מצודות ציון: נְסִיכֵי - ענינו שררה.

מצודות דוד: לְשִׁבְי הָאָרֶץ - מתושבי ארץ סיחון.

כא וְאֶת־בַּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הַרְגוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּחֶרֶב אֱלֹהִים:

מצודות דוד: אֱלֹהִים - עם שאר החללים ודומה להם, ולא היה יכול להציל עצמו בקסמיו.

כב וַיְהִי גְבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן לַמִּשְׁפַּחֹתָם הָעַרְיִים וְחֲצָרֵיהֶן:

מצודות ציון: וְחֲצָרֵיהֶן - עיירות פרוזות מבלי חומה העומדים סביב עיר חומה.

מצודות דוד: הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל - רוצה לומר: גם גבול הירדן, והם הערים הסמוכים לירדן, גם המה לגבול ראובן יחשבו. לַמִּשְׁפַּחֹתָם - הנחלק לכל משפחה חלק לבד.

כג וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַמְּטֵה־גָד לַבְּנֵי־גָד לַמִּשְׁפַּחֹתָם:

כד וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל יַעֲזֹר וְכָל־עֵרֵי הַגְּלָעָד וְחֲצִי אַרְץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רְבָה:

כה וּמְחֻשְׁבוֹן עַד־רַמַּת הַמַּצְפָּה וּבְטַגִּים וּמִמְחַנִּים עַד־גְּבוּל לְדָבָר:

כו וּבְעַמְק בֵּית הָרָם וּבֵית גְּמְרָה וּסְכוֹת וְצָפוֹן יַתֵּר מַמְלְכוֹת סִיחֹן מִלֶּדֶת חֲשֹׁבוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֹל עַד־קִצְעָה יַם־כְּנַת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזֶּרֶחָה:

כז זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לַמִּשְׁפַּחֹתָם הָעַרְיִים וְחֲצָרֵיהֶם:

כח וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַחֲצִי שְׁבָט מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי מְטֵה בְּנֵי־מְנַשֶּׁה לַמִּשְׁפַּחֹתָם:

כט וַיְהִי גְבוּלָם מִמְחַנִּים כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוֹת וְעוֹג מִלֶּדֶת־הַבָּשָׁן וְכָל־חֲנוֹת יֵאָיִר אֲשֶׁר בְּבָשָׁן שְׁשִׁים עִיר:

מצודות ציון: חֲנוֹת יֵאָיִר - תרגומו "כפרני יאיר".

ל וְחֲצִי הַגְּלָעָד וְעֲשָׁתְרוֹת וְאֲדָרְעִי עֵרֵי מַמְלְכוֹת עוֹג בְּבָשָׁן לְבְנֵי מְכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְּנֵי־מְכִיר לַמִּשְׁפַּחֹתָם:

מצודות דוד: לְבְנֵי מְכִיר וגו' - חצי הגלעד וכו' נתן לבני מכיר, ולא לכולם, כי אם "לחצי בני מכיר".

לא אֱלֹהֵי אֲשֶׁר־נַחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן רִיחֹו מִזֶּרֶחָה:

מצודות דוד: אֱלֹהֵי אֲשֶׁר נַחַל מֹשֶׁה - אלה השבטים אשר הנחילם משה.

לב וּלְשִׁבְט הַלּוֹי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם:

מצודות דוד: ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם - רוצה לומר: מותר אשי ה' הוא נחלתם.

